

Független Újság

politikai napilap

Horthy kormányzó látogatást tesz Rómában

Csehszágban kétségbeesést keltett Mussolini beszéde

Budapest, november 3. A Budapesti Ertesítő beavatott helyen arról értesül, hogy

szó van a kormányzó Rómában teendő látogatásáról, de ennek időpontja még nincs megállapítva.

Prága, november 3. A képviselőház külügyi bizottságának vitája kedden Krofta külügyminiszter felszólalásával véget ért. Krofta elismerte, hogy

a kisantant azon az alapon jött létre, hogy együttesen védekeztek Magyarország területi revíziós törekvéseivel szemben.

A dunai államok új rendjét a békeszerződések pecsételték meg. Azóta azonban a kisantant jellege merőben megváltozott. A kisantant szövetsége nem Magyarország ellen irányul, hanem Csehszág, Románia és Jugoszlávia együttműködését jelenti a népszövetségi alapelvek alapján. A kisantant tiszteletben kívánja tartani Magyarország jogait, függetlenségét s egyenjogúságát, Magyarországgal — mondotta Krofta — ebben a szellemben tárgyalunk a jövőben is.

Mussolini nyilatkozatáról Krofta külügyminiszter megjegyezte, hogy a milánói beszédben sok van, ami erősen eltér a cseh politika útjától. A Népszövetség, a leszerelés és az egyetemes biztonság kérdéseiben — mondotta — Csehszág a Duceval merőben ellentétes álláspontra van. Hasonló kijelentések azonban nem indíthatják Csehszágot arra, hogy bármit is változtatson eddigi politikáján, amely

a revizionizmust a leghatározottabban ellenzi.

Mussolini azt a meggyőződését fejezte ki, hogy Olaszország és Jugoszlávia közeledése lehetséges. Ezt itt-ott úgy értelmezik, hogy ennek háttérben a kisantant feloszlása és az a Jugoszláviának tett ígéret áll, hogy Jugoszlávia épségét a revizionizmus nem veszélyezteti. Krofta ezt a magyarázatot erőltettnek tartja, mivel a kisantant államok mind jól tudják, hogy bármelyikük rovására végrehajtandó határkiigazítás előbb-utóbb a kisantant többi államára is kiterjed.

Bécs, november 3. Schmidt osztrák külügyi államtitkár kedden délután a külföldi hírlapírók egyesületében az osztrák külpolitika időszerű kérdéseiről beszélt. Többek között azt mondta, hogy Neurath báró meghívta Berlinbe,

A meghívásnak eleget fog tenni s azt hiszi, hogy a látogatásra november második felében kerül sor. Lehetséges, hogy a küszöbön álló bécsi értekezleten a három kormány leszögezi elvi álláspontját a Népszövetségről. Ausztria felfogását, hogy a Habsburg-kérdés Ausztria belügye, számos állam osztja. A revizionizmus a magyar politika alapvető tétele. Tény, hogy a magyar nép egy nagy százaléka az ország határain kívül él.

Ausztriában tehát megértik azt, hogy Magyarország nyomtatékosan hirdeti a revíziót. Az államtitkár azt reméli, hogy ebben a kérdésben, mint más kérdésben is, a dunai államok végre is megegyezésre jutnak.

Szerinte Mussolini akkor, amikor Olaszországnak Magyarország irá-

nyában érzett barátságának ünnepélyes kinyilatkoztatásáról szólott, nem a bécsi értekezletre gondolhatott, hanem Horthy Miklós kormányzónak későbbi időre tervezett római látogatására.

Páris, nov. 3. A francia sajtó figyelmét ma is elsősorban Mussolini milánói beszéde és e beszédnek az európai fővárosokban támadt visszhangja köti le.

Az Oeuvre így ír: Idáig — írja a lap — egyetlen államférfi sem foglalt állást a nyilvánosság előtt a halárrevízióra vonatkozó magyar követelések törvényes elismerése mellett.

Mussolini olyan lépést tett most, amelynek emlékét Magyarország késő nemzedékei is megőrzik.

London, november 3. Az angol sajtó Mussolini beszédével főként a külföldi visszahatások tükrében foglal-

kozik. A lapok nagy súlyt helyeznek a beszéd fogadtatására a kisantant-államokban és részletes sajtószemlékben ismertetik azt az rémületet és megdöbbenést, amelyet a magyar határmódosítási követelések erélyes pártolása az utódállamokban keltett.

A Times bécsi levelezője megállapítja, hogy a magyar revíziós követelések — ha Mussolini pártolja azokat — nemsokára időszerűkké válhatnak.

A Daily Mail ugyancsak a kisantant fővárosokból kapott lapvéleményekkel

bizonyítja azt a félelmet, mely ezekben az országokban uralkodik.

A munkáspárti Daily Herald szerint a beszéd Csehszlovákiában kétségbeesést keltett. A csehek már azt mormolják, hogy ez a Népszövetség halála.

Budapest, nov. 3. Abból az alkalomból, hogy az olasz nemzet vezetője Mussolini milánói beszédében a magyar igazság mellé állott s állást foglalt a magyar revízió mellett, a Turul Szövetségben tömörült ifjúság hálójának kifejezésül kedden este fátylas és lampionos díszmenetben vonult az olasz követség Eszterházy ucai palotájá elé.

Colona herceg néhány közvetlen szóval megköszönte az ifjúság szónokának üdvözlését.

Az angol birodalom békevágyát hangsúlyozta trónbeszédében VIII. Edward

Megindult a felirati vita az alsóházban

London, november 3. VIII. Edward király, az angol parlamenti ülészakot ünnepélyes szertartás keretében ma délbén a lordok háza tanácskozó termében a következő trónbeszédet nyitotta meg:

— Viszonyaim a külhatalmakkal továbbra is barátságosak. Kormányom változatlanul

a népszövetségi tagságra alapítja politikáját

és erősíteni kívánja a Népszövetséget a nemzetközi viták békés elintézése végett. Kormányom ezentul is minden tőle telhetőt elkövet Európa megbékítésének előmozdítására. E cél szem előtt tartásával folytatni fogja az öt locarnói hatalom találkozásának létrehozására irányuló erőfeszítéseit.

— Remélem, hogy a folyamatban lévő tárgyalások eredményeként a londoni haditengerészeti egyezmény olyan nemzetközi megállapodás alapja lesz, amelyhez valamennyi tengeri hatalom hozzájárul.

— Kormányom aggodalommal figyelve a távolkeleti politikai helyzetet. Minisztereim el vannak főkéve, hogy továbbra is támogatják a spanyol be nem avatkozási egyezményt.

Bejelenti a trónbeszéd, hogy a jövő év májusában birodalmi értekezletet tartanak Londonban.

— Remélem, hogy megkoronázlatósom ünnepélyes megülése után ismét meglátogathatom indiai domíniumomat.

— Mélyen sajnálom a palesztinai zavargásokat. A királyi bizottság a jövő héten utazik el Angliából és remélem, hogy vizsgálata igazságos és maradandó eredményt fog felmutatni.

— Bejelenthetem, hogy katonai felkészültségünk ki-elégítő

és annak fejlesztésén továbbra is a legnagyobb eréllyel dolgozunk. Minisztereim mindazonáltal nem mulasztják el az alkalmat, hogy előmozdítsák az általános megbékülést és a fegyverkezésnek korlátozását, amely a viszonyok javulását természetesen követnék.

— Örömmel állapíthatom meg, hogy az általános kereskedelmi és ipari kilátások továbbra is kedvezőek

és azok további javulása várható.

— Minisztereim továbbra is fejleszténi fogják a honi ipart, abban a reményben, hogy az ország általános jó-

léte a tengerentúli kereskedelem további fejlesztésétől függ és mindent el fognak követelni, hogy

előmozdítsák a szabadabb áru-cserét az egész világon.

Végül ismerteti a trónbeszéd az új parlamenti időszak programját. Bejelente, hogy a kormány megállapítása szerint,

a fennálló törvény módosítására van szükség, hogy eredményesen lehessen eljárni olyan személyek és szervezetek ellen, akik a közrend megbontását hívják ki, vagy rendbontást idéznek elő.

Ezért a törvény megszigorítását célzó javaslat kerül a parlament elé, amely azonban nem fogja korlátozni a törvényes szólásszabadságot.

A tervezett egyéb javaslatok között szerepel a nemzet, főként az ifjúság testnevelésének javítását, a honi földművelés, állattenyésztés és halászat fejlesztését, a miniszteri fizetések módosítását, új úthálózat építését, a szénipar átszervezését, a szénbányajogok egyesítését és nemzeti ellenőrzés alá helyezését, a közegészségügyi szolgálat javítását, a nyomortanyák eltün-

ÁGYNEMÜRE

YASZON, CHIFFON, DAMASZT

MEGBIZHATÓAN

Kardos László cégnél

etését és a lakásépítést célzó, valamint az általános népjóléti jellegű törvényjavaslatok.

Mintán a király felolvasta a trónbeszédet s eltávozott, a parlament mindkét háza megkezdte új ülőszakát. A képviselők az alsóház anácskozótermébe vonultak, ahol a speaker szokás szerint újból felolvasta a trónbeszédet.

Rövid szünet után

mírs F. Horsbrugh képviselő előadta a kormány felirati javaslatát.

A képviselő, aki elegáns sötétbarna estélyi ruhát és ékszereket viselt, köszönetet mondott azért a megiszteltetésért, hogy ő az első nő az angol parlament történetében, aki a felirati javaslatot előadhatja.

Nicholson nemzeti munkáspárti képviselő a felirati javaslatot pártfőbeszédében áttekintette a politikai színteret.

Atlee, a munkáspárti ellenzék vezére elítélte a kormány külpolitikai haborozását, amely végzetes örvénybe sodorhatja az országot.

Baldwin miniszterelnök válaszában részletesen foglalkozott a trónbeszéd egyes pontjaival. Ami a kereskedelem fellendülését illeti — mondotta — főként arra van szükség, hogy az európai államok fő gondjukat ne a fegyverkezésre, hanem

a kereskedelemre és a kereskedelmi akadályok lebontására fordítsák.

Az angol gépipar fellendülése főként a fegyverkezésnek köszönhető. Nemzetközi kereskedelemre van szükség, amelyben valamennyi országnak részesülni kell.

Megnyílt a Vadászkiert barozó

Egy nagyon kellemes barozó helyiség nyílt meg a Varga és Verbőczy utcák sarkán. Vadász Ferenc, akinek közel három évtizeden keresztül volt saját házában jó hírű fűszerüzlete és italmérése, most újabb vállalkozásba kezdett és barozót nyitott. A kellemes, szépen berendezett és megnagyobbított helyiségben kitűnő minőségű hegyaljai és homoki borok a legjobb szeszitalok és hideg ételek állnak a vendégek rendelkezésére. Vadász Ferenc kereskedői multja biztosítja arra, hogy vendégei a legjobb kiszolgálásban részesüljenek és szolid árak hátki számára lehetővé teszik a kellemes szórakozást. Társaságok részére külön helyiségek foglalhatók le. A „Vadászkiert” barozó rövid időn belül egyik legkedveltebb szórakozó helye lesz Debrecennek.

Időjárás

Gyenge légáramlás, sok helyen köd, nyugaton és délen néhány helyen eső. A hőmérséklet a hegyeken tovább emelkedik, ideleni általában nem változik. A mélyebb fekvésű ködös területeken a nappali hőmérséklet kissé alacsonyabb.

Felvidéki írók Debrecenben

Október 29-én Budapesten a kisebbségi magyar írók előadást tartottak, melyet a rádió is közvetített. Az ott szereplő felvidéki írók, a Szlavenszói Magyar Kultúregyesület, a Kassai Kazinczy Társaság, a pozsonyi Toldy Kör, a komáromi Jókai Egyesület írói, Szombathy Viktor, Tamás La-

jos, Tamás Mihály és Mezey Gábor Debrecenbe november 9-én érkeznek magyar korútjukon, hogy a kárpátaljai magyar élet megősmertessék a magyarországi közönséggel.

Budapest székesfőváros és a többi magyar vidéki városok meleg szeretettel fogadják és várják körükbe a kisebbségi magyarság illusztris szellemi vezetőit.

Debrecenben november 9-én, hétfőn délután 6 órakor lesz előadásuk a zenekola dísztermében.

A kisebbségi vendégeket Debrecen város részéről is üdvözlők, a debreceni kulturális egyesületek nevében dr. Dárkó Jenő egyetemi tanár, a Nép-

Disznósajt vacsorára Bődétől

szerű Főiskolai Tanfolyam elnöke mond megnyitó beszédet, zárószót pedig dr. Ju há sz Géza, az Ady Társaság ügyv. elnöke.

Belépésre jogosító számozott műsor a Műúszban váltható.

tartott. A gyilkosság büntette alól azért kellett felmenteni, mert errenéve bizonyítékok nem merültek fel.

Az ügyész súlyosbításért fellebbezett, Gál Jenő védő pedig a bűnösség megállapítása miatt.

Berger Andor dr. meghalt

Nagy részvétel kellett Debrecen társadalmában az a hír, hogy dr. Berger Andor Budapesten 68 éves korában elhunyt. Berger Andor dr. ismert népszerű alakja volt a háború előtt Debrecen társadalmi életének, gavalériájáról híres úr, törvényhatósági tag, tb. városi főügyész, kaszinói választmányi tag, a Forgalmi Bank jogtanácsosa és igazgatósági tagja. A háború után költözött Budapestre és ott érte most utól a halál. Elhunytát nővérei: özvegy Berger Morné és özvegy dr. Szász Adolfné gyászolják.

**Változások
az osztrák kormányban**

Bécs, november 3. A kormány tagjai kedden reggel minisztertanácsra ültek össze. Jólétsélt helyről közlik, hogy a kormány összetételében várható személyi eseményekre vonatkozóan már megtörtént a döntés. Mindkét Heimweh-miniszter kiválik a kormányból. Báro Baarenfeld alkancellár helyett Hülgerrth nyugalmazott altábornagy lesz az alkancellár és belügyminiszter, Draxler pénzügyminiszter helyett Neumayer városi tanácsnok veszi át, Stockinger kereskedelemügyi miniszter helyett Taucher gráci egyetemi tanár lesz a kereskedelemügyi miniszter. Ezenkívül távozik az igazságügyminiszter is. Utódját még nem állapították meg.

**Egy hónapra ítélték
egy nyilas röpíratkeresztőt**

Koltai Lajos, az ismert nyilaskeresztés röpíratkeresztő felekezett elleni izgatás címén került kedden a debreceni törvényszék elé. A vád szerint Koltai több, a zsidóság ellen izgató röpíratot terjesztett. A törvényszék előtt azzal védekezett, hogy a röpíratokat „faji érdekből” írta. A törvényszék nem méltányolta a „faji érdek” és Koltait felekezett elleni izgatás címén egy hónapi fogházra ítélte. Az ítélet nem jogerős.

Felmentették Rosenfeld Endrét

Édes Zoltán kereskedő család címén tett feljelentést Rosenfeld Endre kereskedelmi ügynök ellen, előadva feljelentésében, hogy Rosenfeld az ő nevében pénzt vett fel a feleségétől s így megkárosította őt. Szuronyos fogházor állította a törvényszék elé Rosenfeldet. A tárgyaláson tagadta a vádat, kijelentette, hogy Édes Zoltán valóban megbízta őt a pénz felvételével. A kihallgatott tanúk előadták, hogy hallották, amikor Édes Zoltán megbízást adott Rosenfeldnek arra, hogy a feleségétől kérjen pénzt és hozzon neki dohányt és bort. Ennek alapján a törvényszék felmentette Rosenfeldet a család vádja alól.

**Az ifjúság elhelyezkedése
a gazdasági életben**

Az Országos Baross Gábor Kör országos elnöksége szombaton megjelent Bornemisza miniszternél, az egyesület védnökénél és felkérte a minisztert a Kör által a napokban összehívandó értekezlet elnöki tisztének elvállalására. Az egyesület ugyanis a napokban összehívja az összes számottevő érdekképviseletek, vállalatok, kereskedelmi és iparkamarák vezetőit, hogy a magyar ifjúság vezetőivel együttesen megtárgyalják az érettségizett és diplomás ifjúságnak az aktív bekapcsolását a kereskedelmi, ipari és gazdasági életbe. Tekintettel arra, hogy meghívást kaptak az érdeklét szakmi-

nisztériumok is, valamint részt vesz ezen a nagyfontosságú első ily irányú országos értekezleten a GyOSz, OMKE, TEBE, a kereskedelmi és iparkamarák vezetősége, úgy az egész közvélemény, mint a magyar ifjúság nagy érdeklődéssel néz az elé, hogy az egyes érdekképviseletek és a kormányzati tényezők milyen mértékben akarják tényleg megvalósítani az ifjúságnak a gazdasági pályák felé való irányítást és mily áldozatokat hajlandók hozni az ügyért, mikor az ország egyik legnagyobb egyesülete vállalkozott ennek a kérdésnek megoldására.

Agyúzzák Madrid külvárosait

Rabat, nov. 3. a sevillai rádióállomás kedden délután a következő helyzetjelentést adta ki: Franco tábornok csapatai egyre szorosabbra vonják az ostromgyűrűt Madrid körül. Annak ellenére, hogy a szovjet nyíltan támogatja a madridi kormányt és hogy a madridi kormány

állandóan buzdító fellívásokat bocsát ki, Madridot összeroppanás veszélye fenyegeti. Valera tábornok és Yague ezredes hadoszlopainak előrenyomulása folytán mostmár 14 km-nyire közelítették meg a fővárost. Madrid külvárosainak egy részét tűzsergünk állandóan ágyuzza.

**Felmentették Preszly Elemér és
Antal István államtitkárokat**

Budapest, november 3. A hivatalos lap holnap megjelenő számában nagyjelentőségű kormányzói kéziratok jelennek meg. Horthy Miklós kormányzó aláírta a kéziratot Preszly Elemér belügyi államtitkár felmentéséről s ugyanakkor a m. kir. titkos tanácsosi címet adományozta neki. Ugyanez a m. kir. titkos tanácsosi méltóságot adományozta a kormányzó Kozma Miklós belügyminiszternek és Bornemisza Géza kereskedelmi és ipariügyi miniszternek. Még két titkos tanácsosi méltóságadományozás jelenik meg a

holnap reggeli hivatalos lapban. A kormányzó a titkos tanácsosi méltóságot adományozta Török Gyézának, a Kúria másodelnökének és Finkey Ferenc koronaügyésznek.

A belügyminisztérium politikai államtitkári székéből távozó Preszly Elemér visszakerült Pest vármegye élére, mint főispán.

A kormányzó egyébként Antal István dr. igazságügyi államtitkár is felmentette és megengedte, hogy neki elismerését tudtul adják.

**Hütlenségért 12 évi fegyházat kapott
szovjetszereplése miatt Kiss Béla**

Budapest, nov. 3. A novonikolajevszky hadifogolytábor volt magyar parancsnoka, Kiss Béla villamosági főszereplő bűnygyében ma délután hirdetett ítéletet a büntető törvényszék Kovács Miklós törvényszéki bíró elnöklével. A bizonyításkiegészítési indítványokat a törvényszék elutasította, majd vitéz Tamássy László ügyész mondott rendkívül éleshangú vádbeszédet. Kiss Béla nem ismert irgalmat, ő sem remélhet kíméletet.

Gál Jenő védő azt hangoztatta, hogy a vádlott kényszer hatása alatt állott, ezért úgy a hütlenség, mint a gyilkosságra való felbujtás vádja alól fel kell menteni.

Az utolsó szó jogán Kiss Béla sírásba esülő hangon hangoztatta ártatlanságát.

Több mint egyórás tanácskozás után hirdette ki az ítéletet Kovács Miklós elnök: a törvényszék bűnösnek mondta ki Kiss Bélát hütlenség büntetésében és ezért az enyhítő szakasz alkalmazásával 12 évi fegyházra ítélte, amiből 8 hónapot kitöltőnek vett. A gyilkosságra való felbujtás vádja alól a bíróság felmentette a vádlottat.

Indokolásában a törvényszék megállapította, hogy Kiss Béla a vörös hadsereg tagja lett, vagyis ellenséges szolgálataba lépett, osztrák-magyar tiszke lefogott, kommunista beszédekkel

Tudományos csoda Nyirbátor mellett: abátorligeti lápon érintetlenül megmaradt a jégkorszak növény- és állatvilága

Kisajátítja az állam az egész világon páratlan területet — Berei Soó Rezső dr. professzor nyilatkozata

A tudományos világban páratlan szenzációt jelentenek azok a kutatások, amelyeket a Nyirbátor közelében fekvő Bátorligeten végez dr. berei Soó Rezső professzor, a debreceni egyetem növénytanai intézetének igazgatója. A kutatások eredménye szerint ugyanis

Bátorliget az egyetlen hely az egész világon, ahol úgy növénytanai, mint állattani szempontból megmaradtak a jégkorszakbeli állapotok.

A Nyirbátor melletti lápos, erdős területen olyan növények tenyésznek és olyan állatok élnek, amelyek a sarkvidékeket és az északi államokat kivéve más területeken csak a jégkorszak idejében léteztek. Fantasztikus növényeknek és állatoknak a birodalma Bátorliget, amelyet az utóbbi évtizedekben a civilizáció modern technikai eszközeivel sok helyen megfosztott ugyan eredeti jellegétől, de a legtöbb helyen még virágoznak a csodálatos növények és élnek különös állatok.

Az egész világon tehát a magyarországi Bátorliget az egyetlen hely, ahol a jégkorszak flórája és faunája megmaradt. Nem lehet eléggé hangsúlyozni ennek a páratlan természeti ritkaságnak jelentőségét, amelynek magyarázatát csak a legújabb tudományos kutatások eredményei adják. Dr. berei Soó Rezső professzor vizsgálatai alapján már a földművelésügyi minisztérium is intézkedett, hogy a Bátorliget növény- és állatvilágát megvédjék, sőt

intézkedés történik a közeljövőben aziránt is, hogy a birtokok között felparcellázott huszonöt—harminc holdnyi területet az állam kisajátítsa.

Ilyen módon kívánják megmenteni a tudomány számára a természeti csodának ezt a különös földrészét.

A Független Ujság munkatársa beszélgetést folytatott dr. berei Soó Rezső egyetemi tanárral, aki bátorligeti kutatásaival kapcsolatban a következőket mondotta:

— A Bátorliget csodálatos világot már régebben felfedezte dr.

Tuzson János professzor, aki egészen véletlenül került erre a vidékre. Rögtön megállapította, hogy a Bátorliget növény- és állatvilága nem természetes jelenség és ehhez hasonló vidék sehol sincs az ország sík területein. Azóta már megállapítást nyert, hogy Bátorliget a maga nemében egyedülálló az egész világon és hasonló természeti jelenség nincs az öt földrész egyikén sem. Néhány évvel ezelőtt voltam először Bátorligeten, ahol azóta is rendszeresen végzek kutatásokat. Vizsgálatom eredménye kétségtelenné teszi, hogy itt óriási jelentőségű geológiai helyzetkép állunk szemben.

Százszázalékgig megállapítható ugyanis, hogy Bátorligeten épen megmaradt a jégkorszak növény- és állatvilága.

Meg kell magyaráznom azt, hogy azok a növények és állatok, amelyeket Bátorliget láprétegein találunk, ma is találhatók a másfél—kétezer méter magas hegysek tetején, vagy az északi országokban. Vagyis azokon a földrészekben, ahol a jégkorszak klímája jelentős mértékben nem változott. Az északi államokat és a magas hegytetőket kivéve viszont sehol másutt sík területen nem léteznek azok a sás- és fűfajok, tőzgepfűfűk, amelyekre most Bátorligeten ráakadtunk.

— Az a növény- és állatvilág, amire most Bátorligeten találtunk — folytatta Soó professzor —, nyolc—tízezer évvel ezelőtt, tehát a jégkorszak végén is található volt az Alföldön. A klímaviszonyok változása azonban kipusztította ezt a világot és egyedül ez a Nyirbátor melletti terület maradt meg a maga csodálatos elszigeteltségében, eredeti klímájával és élővilágával. Bátorliget éghajlata egészen más, mint a három—négy kilométerrel távolabb eső vidéké. Reggel és este sűrű köd borul a tájra, eltérve a sík vidékek klimatikus viszonyaitól. A láp okozza a köd leereszkedését és ugyanez

a láp teszi lehetővé, hogy ennek a vidéknek évtizedek után is megmaradt az élővilága.

Epen ezért volt tudományos szempontból rendkívül káros, amikor még nem ismertük ennek a területnek csodálatos voltát, hogy gazdasági okokból levezető esatornát létesítettek a birtokosok, mely aztán a láp egy részét levezette. Ezzel megszüntették Bátorliget jelentős részének különlegességét és mai, tehát normálviszonyokat teremtettek mezőgazdasági hasznosítás szempontjából. De minden igyekezetünk oda irányult, hogy a további lápkiszáritást megakadályozzuk és meghagyjuk ezt a területet eredeti geológiai helyzetében. Bátorliget tulajdonosai mostanában is sűrűn fordulnak a debreceni kultúrternőki hivatalhoz azzal a kéréssel, hogy folytathassák a lecsapolást. A kultúrternőki hivatal azonban hivatkozással a természetvédelmi törvényre, most már nem engedi a további lecsapolást.

Ezután Bátorliget élővilágáról beszél dr. Soó Rezső:

— A bátorligeti állatfajok között a legkülönösebb az eleven-szülő gyík.

Ismeretes ugyanis, hogy a gyík tojásokat rak és abból kel ki az utód és csak a magas hegyeken, valamint a sarkvidékek felé találhatók azok a gyíkok, amelyek eleven utódokat szülnek. Ez már maga is bizonyíték arra, hogy egy különleges természeti eseménnyel állunk szemben s a jégkorszak világa áll előttünk. De megtaláljuk ott a legkülönösebb, sík vidéken és melegebb, illetve mérsékelt klímájú vidékeken sehol fel nem lelhető csigafajokat, ritka rovarokat, amelyeknek még csak magyar nevük sincsen, csodaszép, hatalmas lepkeket és csupa olyan élőlényeket, amelyek, mondjuk, tíz kilométerrel arrább már nem volnának képesek vegetálni. Ott vannak azután a legritkább növények, ott láthatjuk a kék liliumot, a lápi nyírt, a lápi fűt, a zergeboglárt, a szibériai hamuvirágot, a vidrafűvet, azután a legritkább orchidea fajtákat, az orosz csalánt és

legalább húszféle olyan növényfajt, ami sehol sík vidéken nem terem.

Magától értetődő, hogy Bátorliget

**Lengyel
vácosi-
bunda**

tartós, meleg és
megis könnyű, mert
mind saját kézimunkáj
legolcsóbb szabott árban

Grünfeld
ADOLF és TSA
Kistemplom mellett.

klimatikus és talajvízviszonya tette lehetővé, hogy ez a növény- és állatvilág mindmáig fennmaradt ősi állapotában.

— A Bátorliget flórája és faunája — mondotta végül dr. berei Soó professzor — egy külön kis világ. Ezek az állat- és növényfajok sehol az egész világon ilyen kis területen és ilyen teljességben nem találhatók meg, sem az északi vidékeken, sem a hegyvidékeken. Kimondhatatlan jelentősége van tehát ennek a területnek, amelynek fontossága azonban nem csupán természettudományi szempontból van: jelentősége van idegenforgalmi szempontból is, hiszen

ehhez hasonló látványosságban sehol a világon nem lehet része az embereknek. Egy darab jégkorszak. Egy darab sok tízezerévvvel ezelőtti világ.

Rengeteg mérést végeztünk ezen a vidéken és kutatásaink eredménye igen nagy jelentőséggel bír Magyarország geológiai történelmének szempontjából is. Ebből tudjuk meg kétségbevonhatatlanul, hogy milyen volt itt a növény- és állatvilág a jégkorszak idejében. Mert abból az időből még kövült maradványok sem igen maradtak s ezidáig mindössze néhány megkövült fenyőből következtethetünk a jégkorszak idejében való vegetációra. Nekünk tehát mindenképpen érdekünk, hogy megőrizzük a maga ősi eredetiségében ezt a vidéket, amelyhez hasonlóra a tudományos világ ezidáig még nem akadt.

Berei Soó Rezső dr. professzor nyilatkozata feltárja teljes jelentőségében Bátorligetnek, ennek a csodálatos vidéknek páratlan fontosságát. Eppen ezért valóban szükség van arra, hogy mielőbb végrehajtsák azt a tervet, amely szerint

az állam kisajátítja magának ezt a területet és a birtokosokat átteleníti egy közeli földbirtokra. Tervek merültek fel arra is, hogy kutatóintézetet állítsanak fel Bátorligeten,

ahol aztán a tudományos eszközök segítségével, a helyszínen vizsgálhatják, hogyan éltek a növények és az állatok a jégkorszakban.

Reményi György.

Budapest jelenlegi legnagyobb sikere

a legjobb és legvidámabb új magyar film:

Nászút féláron

Olaszország legszebb helyein készült gyönyörű felvételekkel.

Főszereplők:

Ágay Irén
Jávör Pál

Kabos Gyula
Erdélyi Mici

Bemutató ma!

Vígyszínház

KÉZREKERÜLT BAKOS egyetemi hallgató húsz éves gyilkosa

Schön Sándornál
PIAC-UCCA 14. CSAPÓ-U. SAROK

Osszeírják a diplomásokat és érettségizetteket

A belügyminiszter érdekes rendeletet adott ki, amelynek az a célja, hogy megállapítsák a diplomával, középszintű érettségivel, vagy hasonló értékű vég bizonyítvánnyal rendelkezők számát. A miniszter elrendelte, hogy az összeírás a megjelölt szociális és gazdasági viszonyainak figyelembe vételével történjen. A statisztikai hivatal már leküldte az összeírásához szükséges mintát, amelynek alapján az összeírást eszközölni kell. A polgármester elrendelte, hogy az összeírás dr. Dobray Endre aljegyző és Csobán Endre főlevéltáros vezessék, akik már ehhez hasonló munkálatokat végeztek és vezettek. Az összeírás költségeire a polgármester póthitellet-kér a törvényhatóságtól.

RAPTUR: ADJUK

A FILLÉRES KÖRÜL

Tekintetes Szerkesztőség, engedjék meg, hogy többek nevében felhívjam b. figyelmüket arra az érthetetlen és már szinte bosszantó mellőzésre, mi Debrecenben a »filléres gyors« tekintetében az idén is éri. Köztudomás, hogy a legtöbb utas a Budapestre Debrecenbe indított »filléres gyors«-okra szokott jelentkezni, ennek dacára már hónapok óta nem lett Budapestre ide indítva, holott — nem is szólva a nagyobb városokról — Szekszárdra, Szob (l)-ra stb. igen, hova bizonyára nem 500, de még talán 50 jelentkező sem akad.

November 1-re hirdette lett Budapesti Nyiregyházára »filléres«, igaz, hogy az utasok nagy része Debrecenben szállt ki, de tekintettel arra, hogy kifejezetten Nyiregyházára lett hirdetve (és a díj is ide lett megállapítva) és nem Budapest—Debrecen—Nyiregyházára vagy megemlítve, hogy a le- és felszállás Debrecenben megengedve, igen sokan azon hiszomben voltak, hogy direkt Nyiregyházára megy a filléres, Debrecenben le- és felszállani nem lehet.

E hó 8-ára Budapestre Bajára, Veszprémben van hirdetve, Debrecen tehát újból mellőzve lett, míg Miskolc, Pécs, Szeged stb. városokba többbizben ment. Érthetetlen dolog ez, mert valószínűleg azon vonalakon járatott »filléres«-ekből van a Máv-nak haszna, melyek a legfrekvenciáltabbak, mint pl. a budapest—debreceni vonal, — mi az oka tehát ezen kirívó mellőzésnek, ami egyébként már tavaly is szóvá tétetett, de — úgy látszik — eredménytelenül. (A TIKÁV óta nem jött »filléres« ide.)

Teljes tisztelettel:
Egy régi előfizető.

Kézrekerült Bakos egyetemi hallgató húsz éves gyilkosa

Budapest, nov. 3. A Budapesti rendőrcsapat gyors munkával kézrekerítette Bakos János egyetemi hallgató gyilkosát. Két napi eredménytelen nyomozás után bizalmas bejelentést kapott a főkapitányság bűnügyi osztálya: „A Szőlőkert uca 44-ben tessék keresni a gyilkost. Ott laknak a Szótestvérek. Egyikük a gyilkos.”

Detektívek mentek ki a jelzett házhoz, ahol

egy húsz éves, lányosképű, jámborszerű fiú fogadta őket: Szó Istvánnak hívták.

Nem akart semmiről sem tudni. A detektívek házkutatást tartottak a lakásban és a párnák között elrejtve megtaláltak egy pisztolyt. Szó István továbbra is tagadott, amikor azonban elébetárták a fegyverszakértő véleményét, amely szerint a gyilkos golyó a párnák között megtalált pisztolyból származik, megtört és részletes beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy napokkal előbb készült a gyilkosságra. Kipróbálta a pisztolyt, majd mikor al-

kalmásnak találta az időt a gyilkosság elkövetésére, bement a borkimérésbe, megivott két deci bort, hogy bátorságra kapjon, majd újra visszatért a borkimérésbe és újra kért két deci bort.

Amikor a szerencsétlen Bakos János lehajolt a hordó elé kirántotta a kabátja zsebében göresösen szorongatott pisztolyt s közvetlen közélről föbelőtte Bakost, aki hang nélkül, holtan rogyott a hordóra.

Ezután a pénztárhoz ugrott és az ott talált pénzt, 17 pengőt magához véve, elmenekült. A gyilkosság után bűnyelével moziba, mintha mi sem történt volna.

A gyilkos fiú a helyszíni szemle során lejátszotta a gyilkosság lefolyását. Mikor a rabomobilon elvitték, a tömeg szidalmakkal és fenyegetésekkel borította el, mire az elvetemült gyilkos fiatalember elzékenyült és sírva fakadt.

A Csokonai Kör sürgeli Csokonai hamvainak a köztemetőbe átszállítását

Most tartotta a Csokonai-Kör nagy érdeklődés mellett őszi első választmányi ülését. Az ülésen dr. Pap Károly egyetemi tanár elnökölt. Az ügyeket Csobán Endre főlevéltáros terjesztette elő. Dr. Pap Károly elnök megemlékezett dr. Balta Zsolt Dezső püspök elhunytáról emlékezett meg kegyeletes szavakkal. Baltazar Dezső a Csokonai-Körnek hosszú időn keresztül választmányi tagja volt. Az iradalom iránt a legmelegebb érdeklődéssel viseltetett, maga is egy különleges nyelvet fejlesztett ki a magyar egyházi írásműveknek, amely tele van erővel és szépségekkel. Csokonai a kedvence költője volt és a Csokonai-Kör ügyeinek intézésében is a legnagyobb szeretettel vett részt mindvégig. Pár évvel ezelőtt nagy erkölcsi és anyagi támogatásban részesítette a Csokonai-Kört, amikor az Arany, Csokonai és Kölcsey domborművét készítette és helyezte el a Kollégium falán. Baltazar Dezső emlékeit jegyzőkönyvben örökíti meg a Csokonai-Kör.

Bejelentette ezután Csobán Endre főtitkár, hogy a Csokonai-Kör mindkét szakosztályában megüresedett egy-egy örökös tagsági hely. Az irodalmi szakosztályban Mórész Pál író, a tudományos szakosztályban dr. Ecsedi István muzeumi igazgató helye vár betöltésre. A betöltés ügye történik, hogy a szakosztály tagjai 21 napon belül jelöljék ajánlanak, az ajánlások beérkezése után pedig megtörténik a szavazás szakosztályonként külön a szabályosan jelölt egyénekre.

A választmányban is megüresedett két tagsági hely, az egyik Karai Sándor halála, a másik eltávozás folytán. Ezeket a helyeket a legközelebbi közgyűlés fogja betölteni.

A Szabolcska-domborműre, amelyet szintén a Kollégium falán szándékozik elhelyezni a Csokonai-Kör, eddig 428 pengő gyűlt össze, önkéntes felajánlás folytán. A Szabolcska-emlékbizottság a közeljövőben ülést tart és ezen az ülésen dönt a további teendőkről.

Harmadikban tárgyalt a választmány a Csokonai-síremléknek a köztemetőbe való szállítása és ott leendő felállítására ügyét. Csokonai hamvainak a síremlékkel együtt a köztemetőbe való áthelyezését Debrecen sz. kir. város már régebben elhatározta. A hamvak és a síremlék helye is ki van jelölve az egyik legészlebb téren. A választmány megbízta az elnökséget,

hogy ebben az ügyben lépjen érintkezésbe a város vezetőségével. Ezzel az ügyvel kapcsolatban szóba került a bezárt temető gondatlan volta, ami nemcsak a tisztaság szempontjából mutat kívánni valót, hanem a közbiztonság rovására is megy. Ezeket a hiányokat a Csokonai-Kör szintén fel fogja tárni illetékes körök előtt.

A Csokonai-Kör legközelebbi programjában szerepel a november 17-iki Csokonai-emléknap. Még ebben az évben terve van véve egy Berzsenyi üléss rendezése is annak emlékére, hogy Berzsenyi Dániel ezelőtt 100 esztendővel 1836. halt meg. Az 1937-ik évben kerül sorra egy Proust üléss, egy magyar balladást s felolvasó üléss Ady Endréről, Vajda Jánosról, Tompa Mihályról.

A választmányi ülésen jelen voltak dr. Pap Károly, dr. Révész Imre, Baja Mihály, Márk Endre, Zoltai Lajos dr., dr. Erdőss Károly, Zivuska Andor, Csobán Endre, dr. Péterffy László, dr. Héger Flóris, dr. Sörgy János, dr. Nagy Sándor, dr. Bartha Károly, dr. Boldisár Kálmán, Király Tibor, Kornya Sándor.

Fejbedobták Hadobást az éjfél mise után

Hadobás Márton kemecsei legényt tavaly karácsonykor, mikor hazafelé ment az éjfél miséről, az egyik kapu alól valaki hógolyóval fején ütötte. Hadobás a kapu alatt álló Bálint Andrást és Reskó János nevű legényekre rászólt, hogy ha részegek, menjenek haza és ne dobálózzanak. A legények visszafeltek, majd egymásnak mentek. Hadobás egy fadarabbal Reskó fejére ütött, Bálint pedig megszurta Hadobást, akét vérében hagyva, eszméletlen állapotban az utcán hagyták. A nyiregyházi törvényszék Hadobást könnyű testi sértés címén jogerősen elítélte, Bálintot pedig súlyos testi sértés címén öt hónapi fogsággal sújtotta. A debreceni ítélőtábla kedden helybenhagyta az ítéletet.

LAPUNKAT PÁRTOLJA, HA A DEBRECENI FÜGGETLEN ÚJSÁG-BAN HIRDETŐ CÉGEKNEL ESZKÖZLI VASÁRLÁSAI

SOMOSKEÖY a legzseniálisabb világgalándor

Copyright by Független Újság

(Harmadik folytatás.)

Mint kiderült: ezután hamis útlevelel, mint spanyol kapitány indult a Frankfurt gőzösön New Orleansból Európa felé. A hajón hamiskártyázással kifosztott egy Powel nevű amerikai dúsgazdag gyárost s annak ellopta a pénztárcáját is. Olyan ügyesen dolgozott azonban, hogy nem találták meg nála az ellopott pénztárcát s még a havannai spanyol hatóságok is igazolták, hogy valóban spanyol kapitány. Tudta azonban, hogy Southamptonban angol detektív fogja Londonba kísérni, ahol egy ismerőse rábizonyította volna, hogy ő valóban a körözött amerikai hamiskártyás. Kifürkészhetetlen módon, bosszorkányos ügyességgel sikerült megszöknie Southamptonban a hajóról. Az egész világ rendőrsége keresi ezt a gazfickót, aki szegényt hozott külföldre a magyar névre.

Budapesten rejtőzködik. Ugyanis levelet írt nagybátyjának, Somoskeőy Antal kúriai bírónak. Aláírta a levelet s az írásban a nagybácsi fel is ismerte elzüllött rokona írását. Nagybátyja, a kiváló és jellemes magyar úr, a levelet átadta a rendőrségnek, amely nagy apparátussal nyomoz. Egészen bizonyos, hogy kitűnő rendőrségünknek sikerülni fog ezt a nemzetközi szélhámost még a mai napon letartóztatni.

Somoskeőy, mikor elolvasta a cikket, oly hosszú idő óta először, könyneynzi kezdett. Fáj, nagyon fáj neki, hogy nagybátyja ilyen kegyetlenül kiszolgáltatta őt, vértökönát, végzetes körülmények szerencsétlen áldozatát a rendőrségnek. Azután összeszedte magát. Majd megmutatja ő a nagybátyjának!

Somoskeőy ugratja a rendőrséget

Az estét Budapest első szerkesztői, Faik Miksa, Csengery Antal, P. Szalmáry Károly, Halász Imre társaságában töltötte. Azután asztalukhoz jött báró Wenckheim Béla, a gavalériájáról híres miniszter is. Sokat beszélgettek a keleti kérdéstről s a művelt, tájékozott magyar urak nagyon megkedvelték a világgalándorát jól ismerő magyarbarát francia szerkesztőt. Atkinson doktor, aki nem kisebb embereket mint Mac Mahon, Gambetta Sadk basa, d'Elberry meglehangú ajánlóleveleivel díszkedtetett.

Késő éjszaka tért haza a Frohner szállodában, ahol nyomban levelet írt a budapesti rendőrkapitánynak és ellenzéki újságoknak. Ez utóbbiaknak a következőket írta:

Kedves Szerkesztő Ur!

Olvastam azokat a kirohanásokat, amiket ellenem a magyar újságok intéztek. Én, Somoskeőy Géza, szerencsétlenül véletlennek vagyok az áldozata. Családi okok kényszerítettek arra, hogy megszökjem Lőcséről s gyermekfővel még apró lopásra is vetemedtem, csak, hogy elhagyhasam azt a családi légkört, amely nekem annyi szenvedést okoz. Nem igaz az, hogy én hamiskártyás voltam Amerikában. Mint szegény magyar hagyott gyermek, mindenféle próbáltam becsületesen megkeresni a kenyeremet. Nem sikerült. Végül egy klub alkalmazottja lettem, ahol titkos kártyajátékot játszottam, én azonban csak alkalmazott voltam.

(Folytatjuk.)

Bár a szám alá vére, S z könnyű f előadta júliusban a földre a hátát és A bíró kibékítendő asszony h — Egysz déről, de megkegyelmeztetett a Banki J. — Igaz, melle Min a gyermek — Szaba bíró — úg — A drá hogy kilop filátó — demelte a v A bíróság ben bűnös és 25 pengő ítélet jogerő

A Sz meg

Ismét n Szülők Isk man, hogy képesán ny pedagógia mereteit, m az otthoni elhivatottak nevelői tevé nek ki. 12 é mény előző városába k tartotta. A z körülmén városába már nem á így a város dőse követk zott kultúr in ipartestület jövőben meg A megnyi »Hogyan ité nárait?«, me ress István igazgató lesz tenitőképző működni. M Balogh Sándor nécsnek mon előadásainak Ernő népműv rjeletes tájé őjmentes elő lása vezetősé az érdeklődő gyelmét.

Anyaké

A debreceni hó 3-án, kedden sek törtétek:

Születés e törvényeséki Ir Gősz Sándor sü Sándor ny. hor Tibor; Kocsis S dor; Hüse Lajos Biri Sándor nap József máv. lak nás Sándor nap Simon Im, leán máv. s. tiszt., H napsz., leánya Im. leánya Juli fia János; Abai vánt; Nagyházi (bor. I balvaszút újszárni.

Halálozás a ler. 48 éves, György ref., 73 Steier Róbert izr. Harsanyi Zoltan ucca 18.

Testvérháború

Bánki János Huszár Gál ucca 65. szám alatt lakó vágólegényt édestestvére, Szigeti Józsefné jelentette fel könnyű testisértés címén. Az asszony előadta feljelentésében, hogy testvére júliusban öt kétszer arcüritötte, majd a földreperle, rugdosta, ökölrel verte a hátát és fojtogatta.

A bíró a tárgyalás előtt megpróbálta kibékíteni a haragos testvéreket, de az asszony hajthatatlan.

— Egyszer már feljelentettem veredésért, de nem büntették meg, mert megkegyelmeztem neki. De most nem kegyelmezek, kérem a megbüntetését!

Bánki János beismeri bűnösségét: — Igaz, megvertem, de megérdemelte. Mindig szidja a feleségemet és a gyermekeimet.

— Szabad illet csinálni, — kérdi a bíró. — úgy megverni a testvérét?

— A drága testvérem arra is képes, hogy kilopja a gyermekeim szájából falatot — válaszolja Bánki. — Megérdemelte a verést!

A bíróság könnyű testisértés vétségében bűnösnek mondta ki Bánki Jánost és 25 pengő pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

A Szülők Iskolája megnyitó előadása

Ismét megkezdí működését a Szülők Iskolája e téli ciklus folyamán, hogy programszerű előadásai képesen nyújthassa a mai modern pedagógia tanítványa felépülő ismereteit, melyek felhasználásával az otthoni házi nevelés munkájára elhivatottak minél eredményesebb nevelői tevékenységeket fejthessenek ki. 12 éven át e kulturintézmény előadásait többek között a város háza közgyűlési termében is tartotta. A ma fennálló akadályozó körülmények következtében a város háza közgyűlési terme ma már nem állhat rendelkezésre s így a város vezetőségének intézkedése következtében a már szervezett kulturintézmény előadásait az ipartestület dísztermében fogja a jövőben megtartani.

A megnyitó előadás témája: »Hogyan itéli meg a diák az ő tanárait?«, melynek előadója dr. Veress István tanítóképző intézeti igazgató lesz. Ez alkalommal a ref. tanítóképző ének-karja fog közreműködni. Megnyitó beszédet dr. Balogh Sándor városi kultúrta-ncsnök mond s a Szülők Iskolája előadásainak célkitűzéseiről Balla Ernő népművelésügyi titkár nyújt részletes tájékoztatást. A teljesen díjmentes előadásra a Szülők Iskolája vezetősége ezúton is felhívja az érdeklődő szülők és nevelők figyelmét.

Anyakönyvi hírek

A debreceni anyakönyvi hivatalnál e hó 3-án, kedden a következő bejelentések történtek:
Születések: Szemerédy Szilárd főrendcséki irodatiszt, fia Miklós; Grósz Sándor sító s., fia László; Hajdú Sándor ny. honv. szakaszvezető, fia Tibor; Kocsis Sándor napsz., fia Sándor; Húse Lajos fm., leánya Magda; Biri Sándor napsz., fia János; Juhász József máv. lakatos, leánya Irén; Jónás Sándor napsz., fia Sándor; Jakob Simon fm., leánya Irén; Papp László máv. s. tiszt., fia Géza; Major József napsz., leánya Róza; Fodor Sándor fm., leánya Júlia; Tóth Lajos napsz., fia János; Abai Imre szerelő, fia István; Nagyházi Gábor napsz., fia Gábor; 1 halvaszületés és 4 törvénytelen újszülött.

Halálozások: Simonovits Frida ír., 48 éves, Póthly u. 5. Diószegi György ref., 73 éves, Apaffy u. 30. Steier Róbert ír., 2 éves, Hatvan u. 13. Harsányi Zoltán ref., 21 napos, Som ucca 18.

Úszót akart venni és lemezdobálók nyerték el a rávalót

Hamza Lajos nyírbrányi nyugdíjas vasutas kedden bejött Debrecenbe 120 pengővel, hogy ezért egy úszót vásároljon. A baromvásár közelében leselkedtek pénzes áldozatra ismert lemezdobálók, akik Hamza Lajosban felfedezték azt a jámbor vidékit, akit könnyen rávehetnek a játékra. A pénz ördöge csábította az öreg vasutast és a végén nagyon ráfizetett, mert a lemezesek az úszó árát elnyerték.

A kifosztott ember a rendőrséghez fordult panaszával és az egyik lemez sikerült is nemsokára elfogni. Rég ismerőse már a rendőrségnek, mert többször volt büntetve tiltott szerencsejátékért, Társait, akik szintén nőtárs lemezdobálók, később fogták el. Kihallgatásuk folyik.

Kölcsey Sándorné műsoros estje a szegény gyermekekért

Kölcsey Sándorné, a debreceni polgármester felesége, akinek szíve a magyar úriasszonyok nagy példaképeihez méltón a szegények, szűkölködők fájdalma iránt mély részvétellel van eltelve, érdekes akciót kezdeményez a szegény gyermekek karácsonyi ruhaellátása javára. Az akció anyagi alapját egy műsoros este teremti elő. Érdekes, sőt egyedülálló, hogy ennek az előadásnak csak tiszta jövedelme lesz, mert a kiadásokat teljes egészében Kölcsey Sándorné vállalta magára. A nemes szív gondolata termékeny talajra talált: alig néhány hely üres még a városi Zeneiskola dísztermében — ahol az előadást rendezik november 14-én este 8 órakor —, pedig a helyárak nem éppen olcsók.

Igaz, hogy rendkívül vonzó és érdekes az est műsora is, amely a következő:

1. Péterffy L.: Prolog, előadja:

baró Vay Adelmá, 2. Mozart: Alt Wien, táncolja: Ghiczy Judit, 3. Aktuális kérdésekről beszél: Veresényi Tibor, 4. Chaminade: Midinette, táncolja: Ghiczy Judit, 5. Liszt: Ballada (H-moll), Liszt: Polonaise (E-dúr), előadja: Galánffy Lajos, 6. Oláh G.: Emeljük fel az elesetteket, előadja: Trocsányi Ilona, 7. Magyar nótákat énekel és zongorázik Rácz János és cigányzenekarának kísérete mellett: Tatay Zoltánné, Konferál: Ifj. dr. Uray Sándor.

Bizonyára nagy sikere lesz az előadásnak, az azonban már biztosítva van, hogy a műsoros este eredményeképpen szép összeg nyíthat a szegény gyermekek nyomorát s szerep egy-egy boldog karácsonyestét a nehéz élet kis szenvedőinek.

Jegyek még a Méliusz könyvkereskedésben kaphatók.

Kosztolányi Dezső meghalt

Kosztolányi Dezső ma délelőtt meghalt. Néhány hónapja tudjuk már, hogy menthetetlen s a halálhíre mégis oly váratlanul tör reánk, mintha csak tegnap láttuk volna, viruló egészségben. Ugy áll előttünk e pillanatban, ahogy utoljára láttuk itt, Debrecenben. Kiseb légyvonalú atlétatermet, elegáns frakk, kacéran a homlokba boruló haj, rizsporos, mosolygós, nagy gyermekarc, megvesztegetően otthonos, már-már színesien-biztos mozgás. Így szavallta verseit a Bika üvegtermében, civilizált szenvedéllyel, öntudatosan, de ugyanakkor exaltáltan is, diadalmasan kizengette szikrázó, zengő, hódító rímét, s ringatva és ringatózva a ritmusok puha hullámain...

A költő nagysága sokféle lehet. Atyt ma a nemzet, a faj váteszének ünneplik, Babits a humanitás költő-szenije, Móricz a paraszti magyarság eposzalakító nagysága. Kosztolányi osak — költő volt. Egyedül és tisztán költő, világnézetek és praktikumok között és fölött, egy sugárnyi szépség, zavartalanul, salaktalanul. Művészetének szerzője, a magyar nyelv, oly fényesen, oly tündökletes tisztasághan villogott és villámlott a kezében, mint Aranygott vissza senkiében. Mentül tolakodóbb

árral borította el kulturánkat az utóbbi években a politikai szenvedély, annál korszerűtlenebb fenségben emelkedett fölénk ez a tiszta költő. A forradalmak között egy pillanattig úgy tetszett, mintha ő is áldozatul esnék a dühödt szellemi devalvációnak. De aranyértéke diadallal tört egyre feljebb. Ma már jobbról és balról, ifjak és öregek úgy tekintenek rá, mint aki a világtalasztrófából épen átmentett valamit, a költészet ősi lényegét és eszközeit. Utolsó éveiben a magyar irodalom klasszikusai közé emelkedett.

Halála nemzeti gyász. A mai magyarság egyik legnagyobb fiát kell, hogy sirassa benne s minden magyar író a mesterét.

Kardos László.

Az Uj Szent János-kórház sebészeti pavillonjának második emeletén a 111-es szobában Kosztolányi Dezső ma délelőtt 11 óra 6 perckor örökre lehunyta szemét.

Hetek óta viaskodott a halállal, a szörnyű kórral, ő, a költő, aki egész életében legfejlhetőtlenebb versében a halállal kacérokodott.

Néhány évvel ezelőtt tudta meg, hogy a halál menthetetlenül eljegyezte.

Inyák támadta meg. Az orvostudomány mindent elkövetett, hogy a nagy magyar költőt és író megmenesse az életnek.

Többször megoperálták, Stocholmban a leghíresebb rákspecialisták próbálták legyőzni az engesztelhetetlen kórt.

Legutóbb az Uj Szent János-kórházban végeztek rajta műtétet.

Az operatív beavatkozás után jobbra fordult állapota. Aztán ősszel, a váratlan rosszabbodás kiütötte kezéből a tollat.

Kosztolányi Dezső 1885-ben született Szabadkán. Középkorúait szülővárosában végezte, majd Budapestre jött, ahol a Pázmány Péter egyetem filozófiai karára iratkozott be. Az egyetemen ismerkedett meg s költőt barátságot Babits Mihállyal és Juhász Gyulával. A három fiatal költőt itt kövöcsolta össze a közös tanulmány és közös célok lelkesedése.

Mint hírlapíró kezdte pályáját. Már egyetemista korában munkatársa a Budapesti Napló-nak és továbbra is megmaradt hírlapírónak. A Világ, Pesti Napló, később pedig az Uj Nemzedék és Pesti Hírlap szerkesztőségében dolgozott mint vezércikkíró, novellista és színházi kritikus.

A Nyugat-nak majdnem a kezdetiől fogva egyik legkiválóbb munkatársa.

Itt jelentek meg költeményei, jórészt irodalmi tanulmányai, könyv- és színházkritikái, valamint műfordításai is a Nyugathon láttak napvilágot.

1907-ben jelent meg első verses kötete, a »Négy fal között«.

Mint kritikust is a rendkívüli irodalmi műveltség jellemezte, mellyel párosult a forma tökéletesség és a művész ösztönszerű megőrzése.

Zsebtolvajt fogtak a piacon

Molnár Sándorné derecskei lakos kedden délelőtt a Rákóczi uccai piacon észrevette, hogy valaki motoszkál a zsebében. A zsebtolvaj azonban akkorára már emelte pénztárcáját, sőt mikor elfogták, a tárcát már át is adta falazó büntetésének. A pórujárta zsebtolvajt bekísérték a rendőrségre, ahol tagadása ellenére is őrizetbe vették.

Boross Géza képei a Déri-muzeumban

Boross Géza vasárnap megnyílt kiállítása eddig nagyon szép sikereket ért el. Képeit igaz örömmel és élvezettel nézte végig a szépszámú látogató közönség s azaz a megelégedett érzéssel távozott a kiállítástól, hogy érdemes művész alkotásait látta. Különösen grafikai arattak nagy sikert. Művészi tudása és kivételes ábrázoló képessége ezekben jut legjobban kifejezésre. A fekete és a fehér színek kontrasztjainak művésze, aki az elentétek egységbe szedésével, széles, élőmlő formáival néhány krétavonással a márványszobor hatását keltik a szemlélőben. Képeit csak az elismerés és a biztatás szava illeti meg. Bizonyára sokan megkeresik a kiállítást és a maga belső életét feltáró művész képeiben esztétikus örömeiket találják, mert művésze költészet, mely a színek és formák útján hat a lélekre.

Hungária filmszínház.
Ma utoljára **BULLA ELMA** felajánlaton drámai alakításával.
„ÉN VOLTAM“
Előadások: 5, 7, 9 kor

hírek

A »Debreceeni Független Ujság« pártoktól független politikai napilap.

Szerkesztősége és kiadóhivatala: Ferenc József út 49. szám, Telefon: 32-12.

Előfizetési ára: egész évre 20.—, félévre 10.—, negyedévre 5.—, egy óra 1.80 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 6 fillér, vasárnap 16 fillér.

Mindentudó

Ügyeletes gyógyszertárak. Ezen a héten a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot: „Kígyó”, Mihailovits Jenő, Piac u. 33. Telefon 30-95. „Magyar Korona”, Péterfia u. 10. Telefon 16-06. „Csillag”, Árpád-tér 1. Telefon: 29-32. „Sas”, Hatvan uca 70. Telefon 11-39. „Szent Háromság”, Homokkert, Szabó Kálmán uca 14. Telefon: 17-09.

RADIÓMŰSOR:

SZERDA, NOVEMBER 4.

Budapest I.

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 7.20: Etrend. 10: Hírek. 10.20: „Kincskereső”. Irta Barsai Ödön. 10.45: „Mit kell tudnunk a lázról”. Irta Gaskó Dezső dr. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangzó, időjárásjelentés. 12.05: M. kir. rendőrszenekar. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 13.30: Greizenger István zongorázik, Bertók Ferike énekel zongorakísérettel. 14.40: Hírek, étrend, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyambírek. 16.15: A rádió diákléletraja: „A tyuktojás”. Honi Jenő dr. előadása. 16.45: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17: „Az orvos és a ragályos belegség”. Faragó Ferenc dr. előadása. 17.30: Bura Sándor és cigányzenekara. 18.15: „A vidámságról és mosolyról”. Huszár Károly (puffi) eszegeése. 18.45: Regina Schein gondolkázik, zongorakísérettel. 19.20: „Fiatalkor rádiószínháza”. — „Peer Gint”. Drámai költemény 3 felvonásban. 22: Hírek, időjárásjelentés, sporteredmények. 22.20: A Bohrandt-Weidinger szalonzenekar műsora. 23: Hanglemezek. 0.05: Hírek.

Budapest II.

18.45: Olasz nyelvoktatás. 19.25: Sebő Miklós énekel zongorakísérettel. 20.05: Banda Ede cimbalmozik. 20.35: Hírek, lövészeredmények. 21: A rádió szalonzenekara.

— **Bibliakör.** A Pozsony úti óvodában a bibliakörök esütörtökön este 6 órakor megkezdik és minden következő esütörtökön folytatják. Minden érdeklődőt szeretettel meghív a Mester ucai egyházzsolt vezetősege.

— **Bibliakör a Vigkedvű Mihály ucaán.** Az ispotályi egyházzsolt vezetősege szeretettel értesíti a híveket, hogy a Vigkedvű M. u. 60. sz. alatt levő iskolában (bejárati a Bánk uca felől) minden szerdán délután 5 órakor tartatni szokott bibliakör összejövetelét már a múlt hónapban megkezdte s azóta rendszeresen működik. A bibliakört Molnár Ferenc lelkipásztor és Kulesár Dezső segédlelkész vezetik theologusok és leánykörti tagok közreműködésével.

— **Naményi Gyorsiró Gépiró Iskolában** novemberben új tanfolyamok kezdődnek Batthyányi u. 11.

Beförttek a Hangya fióküzletébe

Keddre virradóra újabb vakmerő betörés történt Debrecenben. A Hangya Jánosi uca 9. szám alatt lévő fióküzletének ablakait betörve ismeretlen tettesek bemásztak a helyiségbe és miután mindent összehányva pénzt kerestek, de nem találtak, a fűszerárúkat

dézmálták meg. A hiányt csak leltár segítségével lehet majd megállapítani.

A betörést reggel fedezték fel és jelentették a rendőrségnek, amely nyomozást indított a betörők kézrekerítésére.

Debrecen 25, 20 és 10 évvel ezelőtt

1911 NOVEMBER 4. SZOMBAT. A pártok megjötték a városatyaválasztásokra a jelöléseket. Így a hivatalos jelöltek lettek a Csapó ucaában a városi párt részéről Geréby Pál, Jászai Viktor, Böszörményi Imre. A függetlenségi párt részéről Bácsi András, Kovács János, dr. Kiss Gyula, ifj. Schwartz Vilmos, Varjas János, Váray János. A Péterfia ucaában a városi párt részéről dr. Lukács Béla, a függetlenségi párt részéről Török Péter, Márton Imre, dr. Haendel Vilmos, Ménes Mihály, Jóna János, Thiesen Arthur, Kertész László. A Hatvan ucaában a városi párt részéről dr. Moskovits Miksa, a függetlenségi párt részéről Kovács Lajos, Mike Ferenc, Salánky Ferenc, Szalmáry Ferenc, Szilágyi Bálint, Nagy Pál, Sarkady Ferenc. Szücs István. A Piac ucaán a városi párt részéről gróf Degenfeld József, Balkányi Miklós, Márk Endre, dr. Poper Alajos, Grósz Nagy Ferenc, dr. Deső Kálmán, a függetlenségi párt részéről Csanak János, ifj. Horváth János, dr. Szöllös Dezső. A Kossuth ucaában a függetlenségi párt részéről Diesöffy József, Herczezh János, Juhász Ignác, Kelemen Gábor, dr. Körösi Kálmán, Pető István.

— **Vetitettképes előadás a Munkás-Otthonban.** November 8-án, vasárnap délután fél 4 órai kezdettel az egyetemi népszerű főiskola rendezésében a Margit fürdői Munkás-Otthonban vetített képes előadást rendez az oktatásügyi bizottság. A vetített képes előadás keretében Ur Márton főgimnáziumi tanár tart előadást Berzsényi Dániel centenáriuma alkalmából. Az előadás teljesen díjtalan.

— **x Dr. Fenyes Ignác** ügyvéd irodáját Miklós uca 20. szám alá helyezte át.

— **Az ingyenes analfabéta tanfolyamra** az irni-olvasni nem tudó egyének állandóan bejelenthetők: Széchenyi u. 20. sz. alatt az Iskolánkülvül Népnevelési Bizottság titkári hivatalánál.

— **Rendkívül nagy az érdeklődés a Nimura-táncest iránt.** A Zenekedvelők Köre első bérlési estje szombaton, hetedikén lesz a Bika dísztermében. Nimura és Kay előadatos művésztől lelkesedve írják az összes fővárosi lapok. Budapesti sikerük oly nagy volt, hogy fellépésüket meg kell ismételni. A debreceni klasszikus táncest jegyeit a Méliusz és Bika előcsarnokában levő elővételi pultok árúsítják. A Zenekedvelők Köre bérlő tagjai 40 százalék kedvezményt kapnak.

— **Az OMIKE** november 8-án, vasárnap d. e. 12 órakor az izr. hitközség székházában tartja közgyűlést.

— **A Máv. műhelyi MANSz és a Kath. Népszövetség** 7-én este fél 8 órai kezdettel a Máv. műhely dísztermében ismeretterjesztő előadást rendez. Az ünnepi beszédet dr. Lindenberger János apostoli kormányzó tartja. A Máv. műhelyi MANSz aldozatos készséggel ismerteti ezen est keretében a falut, annak hagyományos szokásait.

Rochlitz Arthur, Varjassy Imre. A Varga ucaában a városi párt részéről Jánosi Zoltán, Eckstein Márk, dr. Révi Nándor, Pálly Gábor, Poroszlav László, Zelinger Ede, dr. Kovács József, dr. Gáspár Géza.

1916 NOVEMBER 4. SZOMBAT. Az új olasz offenzíva véres kudarcot szenvedett. A Vöröstoronytól délre és Predeal alatt úrja tért nyertünk.

Falk Félix 39. gy. e. zászlós, orvosvizsgáló a II. o. ezüst vívtéségi érmet kapta. Az érmet maga József főherceg tűzte a hős zászlós mellére.

A király Beier Frigyes 39. gy. e. hadnagyszámúvívőnek az arany érdemkeresztet a vívtéségi érem szalagján adományozta.

1926 NOVEMBER 4. CSÜTÖRTÖK. Szép számú és előkelő közönség jelenlétében nyitotta meg dr. Kardos László Irodalmi és Művészeti Tanfolyamot, amelyen dr. Vág Sándor tartott rendkívül nagyértékű előadást Mussetről.

Bíróküldés vasárnapra: BUSE—DEAC, Havas Sándor; NYKISE—DTE, Hajdú Jenő; DBSC—KIKSE, Neumann Ármán; KSE—NYTVE, dr. Kupinszky Sándor; D. Postás—DMTE, Nagy Dániel.

— **x Dr. Szabó Ferenc** ügyvéd irodáját Hatvan uca 1. szám, földszint 29. ajtó, ref. püspöki palota, helyezte át.

— **A Kollégiumi Diákszövetség összejövetele** ma este 6 órakor lesz az Angol Királynő zöldtermében. Előadnak Jakucs István kollégiumi h. igazgató, dr. Veress István tanítóképzőintézeti igazgató, dr. Nagy János ügyvéd, Szabó Miklós ig. tanító, Somorjai László, Biki Gábor tanárok, kik részint a kollégiumi alapítványok, részint a régi diákképlet, humort ismertetik. A régi diákkéletnek feledéstől megmenthető adatait tárja fel a megjelentek előtt a Kollégium volt kapusával, Molnár István bácsival folytatandó beszélgetés, melyre külön felhívjuk a diáktársak figyelmét s kérjük, hogy minél számosabban jelenjenek meg, hogy homályos, vagy már elfelejtett eseteket az emlékezés számára megmenthessenek. Ugyanazt remélik a tanítóképző pedellusának, Horváth Józsefnek, megjelenésétől is. Kollégiumi történeteket megmenteni szándékozó eljárásokhoz szeretettel hív meg minden diáktársat a vezetőség.

— **A Vasvári Pál Kör ismerkedő estje.** Nov. 7-én 9 órai kezdettel rendezi meg a Vasvári Pál Kör a szokásos őszi ismerkedő estjét az Angol királynő zölktermében. Rövid műsor után tánc, jazz-zenekar. A Kör barátait ezúton is meghívja a rendezőség. Meghívók igényelhetők az elnökségnél. (Központi Egyetem.)

— **Betörők a borospincében.** Konkoly Géza, Kassa út 16. szám alatti borospincéjébe betörték az éjszaka. A betörők 20 liter bort és egy zsák búzát vittek el, azonkívül a pincéről az összes Wertheimlakatokat leszerelték. A betörés ügyében nyomozás indult.

METEOR MŰSORA

Szerdán, esütörtökön:

— **»SZENTIVÁNÉJI ÁLOM«** Shakespeare fenséges tündérszékének filmváltozata, Mendelssohn örökbeesü zenéjével. Főszereplők: Dick Powel, Anita Louise, Olivia de Havilland. Előadások: 5—7—9 órakor.

— **Aki egész nap ott görnyed az íróasztal mellett,** igyék reggelente egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet, mert az a bélműködést szabályozza, a gyomormozgást előmozdítja, a vérkeringést élénkíti és a munkaképességet fokozza.

— **x Ügyvédi hír.** Dr. Grósz István ügyvéd irodáját Hunyadi u. 15. szám alá helyezte át.

— **Szeretetvendégség a Mester ucai egyházzsoltban.** A Mester ucai egyházzsolt ez év őszi jótékonycélú szeretetvendégségét november 8-án, vasárnap délután 5 órakor tartja a Kollégium dísztermében. Megnyitót Kolozsvári Kiss László lelkész mond, előadást dr. Juhász Nagy Sándor egyházi főjegyző tart, zongorázik Molnár Anna tanítónő, verseiből szaval Erdélyi Klára, záróimát mond Siposs Imre lelkész. A nőegylet tagjai buzgólkodnak a rendezésben. Az a felfogás alakult ki a rendezés folyamán, hogy sütemények hozását nem tiltják ugyan, de a keresztény egyszerűséghez és a nehéz időkhez méltatlan bő lakmározás kerülése végett lehetővé teszik a hely színén pár filléres megváltható egyszerű, egységes sütemény beszerzésével a szükséges okos takarékosságot és a társadalmi különbségek tompítását.

— **x Hibás varrógépjét** teljesen rendbehozta Keszier, Széchenyi u. 1.

— **A templomban felejtette táskáját.** Özv. Tarsoly Jánosné, Jókai uca 32. szám alatti lakos kedden délelőtt a Kistemplomban felejtette táskáját. Az ucaára érve nyomban észrevette a táska hiányát, visszament, de közben a táska a benne levő értékes iratokkal együtt eltűnt. A rendőrség fogja kideríteni, hogy ki emelte el oly gyorsan az otfelejtett táskát.

HIRDETMEY

Értesítem a város közönségét, hogy a m. kir. Belügyminiszter Ur 112836—1936. IV. B. M. sz. körrendeletével a főiskolai oklevéllel rendelkező, valamint az érettségi vizsgát tett, vagy ennek megfelelő iskolai végzettségű népesség fontosabb demográfiai, szociális és gazdasági viszonyainak összeírását rendelte el.

Az összeírás a f. évi november hó 5-iki állapotnak megfelelően a statisztikai hivatalnak ebben a tárgyban kell részletes útmutatása szerint akként fog végrehajtani, hogy a város területén levő házak, illetőleg lakásokba az összeíró biztosok ki fogják vinni az összeíró lapokat, amit az összeírándó fél azonnal, ha pedig lakásán nem található, három napon belül köteles pontosan kitölteni. Az így kitöltött összeíró lapokat ugyancsak a helyszínen fogják az összeíró biztosok összeadni és a helyszínen felülvizsgálni.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy az adatszolgáltatás megtagadása, továbbá a hamis, vagy valótlan adat bevallás az 1929. évi XIX. t. c. 17. § alapján 600 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő, amely büntetés behajthatatlanság esetén 30 napig terjedhető elzárásra változtatható át.

Debrecen, 1936. évi november hó 3. Dr. Kölesy Sándor sk. polgármester.

— **Vet**
ról a I
gyar Tu
osztálya
vetítettké
tében hét
Debreceni
afrikai gy
éredkes e
múzeumb
merteti A
karavánu
tárgya és
szép képa
deklődést.

— **x Hóci**
tesen javít
uca 7.
— **A ké**
szerdán dé
ipartestüle
tart.

— **x Ha ott**
pestre visz
szállodát, c

— **Frontl**
Az Országo
ség főcsopo
tagértekezl
Frontharcos
József út 36

— **Kosz**
Ferenc ház
váltás címé
kiadóhivatal
juttassuk el
mekes csalá
mányt közzé

— **A Nyug**
társasága
órai kezdett
köve tartja
let a Szárny
segélyző egy
sz. alatti hely
gyek nov. 5-
tandók.

— **Nőegyle**
órák kezd
Clubjának na
leti bridzs. A
recek bridzse
hogy minél
nek meg ott,
a kártyadij e
és megjelené
gyakorolnak.

— **Gyilkossá**
Mitrovits Zoltá
gensei legényel
koresmai mulat
akácfausángga
vits János. A n
szándékos emb
fejenként 10 év
zényeket. Az it
ceni fétőlábla h
gény az ítélet el
jelentett be.

— **Vásárló**
UJSAG-ban h

KÖZC

OLCSÓBBOD

Az árjegyző bi
szerint a búza 10
geri 5—10 fillér
ára változatlan.
Határidőüzlet:
15.35, zárlat 15.0
geri 12.08, 12.20,
Készárueladás
tári búza 80 kgos
mm. 18.05, duná
tiszaideki 300 n
17.50, árpa 150 n

HIV

VALUTÁK

1 angol font 12
korona 10.10—12
7.95, 100 dollár
francia frank 15
2.80—3.00, 100 B
500 és 1000 lírás
100 schilling 80.0
frank 76.85—78.6

SPORT

SPORTNAPLÓ

Vetítettkepes előadás Afrikáról a Déri-múzeumban. A Magyar Turista Egyesület debreceni osztálya által ez év telén rendezett vetítettkepes előadásorozat keretében hétfőn este 7 órai kezdettel Debreceni Gyula volt német-kelet-afrikai gyarmatügyi tiszt fog igen érdekes előadást tartani a Déri-múzeumban. Vetített képekkel ismerteti Afrikát és az ottani életet, karavánutazásokat. Az előadás tárgya és a bemutatásra kerülő szép képanyag megérdemli az érdeklődést.

x Hócipőket sárcipőket tökéletesen javít Orbán gumizsem, Piac uca 7.

A kéményseprő szakosztály szerdán délután 5 órai kezdettel az ipartestület helyiségében ülést tart.

x Ha otthonát elhagyja a Budapestre visz útja, keresse fel a Park szállodát, ott elfelejti bűjait-bajait.

Frontharcosok összejövetele. Az Országos Frontharcos Szövetség főcsoportja a november havi tagértekezletét 5-én este 8 órakor a Frontharcos otthonban (Ferenc József út 36.) tartja meg.

Koszorúmegváltás. Csonka Ferenc házfelügyelő koszorúmegváltás címén két pengőt küldött be kiadójavainkba azzal, hogy juttassuk el egy beteg, többgyermekes családapának. A szíves adományt köszönettel továbbítottuk.

A Nyugdíjas vasutasok Asztaltársasága november 7-én este 7 órai kezdettel vacsorával egybekötve tartja meg havi összejövetelet a Szárnyaskerek önképző és önszervező egyesület Barna uca 9. sz. alatti helyiségében. Vacsorajegyek nov. 5-én déli 12 óráig kiválthatók.

Nőegyleti bridzs. Ma este 9 órakor kezdődik az Újságírók Clubjának nagytermében a nőegyleti bridzs. A rendezőség kéri Debrecen bridzsezni tudó közönségét, hogy minél számosabban jelenjenek meg ott, tekintettel arra, hogy a kártyadíj egy része a szegényeké és megjelenésükkel jótékonyt gyakorolnak.

Gyilkosságért elítélt legények. Mitrovits Zoltán és B. Juhász Miklós gemesi legények ez év májusában egy körösmai mulatozás után ásonyállal és akácfahusággal agyonverték Mitrovits Jánost. A nyiregyházi törvényszék szándékos emberölés büntette címén jelenként 10 évi fegyházra ítélte a legényeket. Az ítéletet kedden a debreceni ítélőtábla helybenhagyta. A két legény az ítélet ellen semmisségi panaszt jelentett be.

Vásároljon a FUGGETLEN UJSAG-ban hirdető cégeknél!

KÖZGAZDASÁG

OLCSÓBODOTT A GABONA

Az árjegyző bizottság megállapítása szerint a búza 10—15, a zab 10, a tengeri 5—10 fillérrel olcsóbb. Az árpa ára változatlan.

Határidőzlet: Márciusi rozs 15.10, 15.35, zárlat 15.07, 15.09, májusi tengeri 12.08, 12.20, zárlat 12.06, 12.08.

Készárueladások: 450 mm. közraktári búza 80 kgos 17.80, felsőtiszai 750 mm. 18.05, dunántúli 300 mm. 17.95, tiszavidéki 300 mm. 17.90, 300 mm. 17.50, árpa 150 mm. 19.60

HIVATALOS VALUTAÁRFOLYAMOK

1 angol font 16.50—16.70, 100 cseh korona 10.10—12.10, 100 dinár 7.80—7.95, 100 dollár 337.40—341.40, 100 francia frank 15.50—15.90, 100 lei 2.80—3.00, 100 líra 16.90—17.90 (Az 500 és 1000 lírás címletek kivételével), 100 schilling 80.00—80.70, 100 svájci frank 76.85—78.65.

A Boeskay megóvta az Elektromos-mérkőzést, mert bizalmas értesülése szerint több szövetségi bíró jelentette a testületnek, hogy Simonyi súlyos szabálysértéseket követett el. Az óvás sorsát általános érdeklődés kíséri, mert bírói tévedés miatt elvi okokból nem semmisítenek meg mérkőzést.

Gyulayt hétfőn este vaesora keretében búcsúztatták játékosársai akik reggel még a vonathoz is kikísérték Franciaországba induló bajtársukat. A lelkes és a Boeskayért rajongó centerhalf könnyes szemmel, a viszontlátás reményében vett búcsút Debrecenről.

Hajdu még az Elektromos-mérkőzésen vállsérülést szenvedett és leragasztott vállal játszott a Szeged ellen. Ez magyarázza vasárnap gyengébb teljesítményét.

Markos csapata, a Rennes, vasárnap ismét kikapott. Az újabb vereség után táviratoztak a Boeskaynak, hogy Gyulay azonnal induljon útnak, mert a legközelebbi mérkőzésen már szerepeltetni akarják a kiftűnő formában levő Boeskay-játékost. Most kíváncsiak vagyunk, hogy Gyulayval milyen eredményeket fog elérni a francia csapat. Talán egy fecske is nyarat esinál...

A vasárnapi forduló játékvezetői nem remekeltek. A Kispeszt feljeleníti Iváncsicsot, de a többi csapat is panaszkodik a bírakra. Ismét felütötte a fejét a mérlegelés, amely meghamisítja az eredményeket.

A KLASz tegnap új helyiségbe költözött. A Piac uca 41. számú ház első emeletén lesz ma az új helyiség »felavatása«, amelyet valószínűen néhány figyelmű ítélet fog bevezetni.

Szabót, a DKASE centerhalfját mély gyász érte édesanyja váratlan elhunytával. A DKASE emiatt vasárnap a NyKISE elleni mérkőzésen nélkülözni lesz kénytelen főerősségét.

Főiskolai jelvénytulajdonosok atlétikai versenye.

A Debreceni Egyetemi Atlétikai Club és a Debreceni Gazdasági Akadémia Sport Egylete november hó 7-én d. u. fél 3 órai kezdettel az egyetemi sporttelepen azon egyetemi és gazdasági akadémiai hallgatók részére, kik még semmiféle nyilvános (sem KISOK, sem főiskolai, sem társadalmi atlétikai versenyen részt nem vettek, jelvénytulajdonosok atlétikai versenyt rendez. Nevezni a

PANASZA
van a lapra?
Kérjük tudassa ezt velünk. Jónak tartja az ujságot? Kérjük tudassa ezt — másról, aki még nem olvasója lapunknak!

helyszínen lehet. A részvétel testnevelési vagy egy bármely sportágbeli gyakorlása óráknak beszámít.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

A SZÍNHÁZ MŰSORA:
November 4-én, szerdán délután: **A falu rossza**, Népszínmű, ifjúsági előadás. Bevezetőt tart: dr. Juhász Géza.
November 4-én, szerdán este: **A néma levente**, vígjáték C) bérlet.
November 5-én, csütörtökön: **A néma levente**, vígjáték.
November 6-án, pénteken: **A néma levente**, vígjáték, bérletszűnet.
November 7-én, szombaton: **A néma levente**, vígjáték.
November 8-án, vasárnap délután: **Pármai ibolya**, operett, Mérsékelt hely árákkal.
November 8-án, vasárnap este: **A néma levente**, vígjáték.
November 9-én, hétfőn: **Debreceni kertes huszárok**, operett, prömierbérlet 6. szám.
November 10-én, kedden: **Debreceni kertes huszárok**, operett B) bérlet.
November 11-én, szerdán: **Debreceni kertes huszárok**, operett, C) bérlet.
November 12-én, csütörtökön: **Debreceni kertes huszárok**, operett A) bérlet.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI:

Költői darab tökéletes előadása: ez az általános véleménye azoknak, akik eddig megtekintették **A NÉMA LEVENTE** ragyogó együttesének kivételes értékű produkcióját a Csokonai Színházban.

A néma levente

debreceni előadásán páratlan szépséggel kelnek életre **Heltai Jenő** remek versei és éppen arra az átütő erejű sikerre tekintettel, amit a világvárosi színvonalú előadás elért, a Csokonai Színház igazgatósága elhatározta hogy a **darab előadásorozatát** meghosszabbítja. Így a **DEBRECENI KERTES HUSZÁROK** prömierje a jövő hétfőre marad, addig a **NÉMA LEVENTE** folytatja diadalútját.

A falu rossza

Tóth Ede klasszikus népszínműve szerepel szerdán délután ifjúsági előadásban a Csokonai Színház játékrendjén, gondosan előkészített produkcióival. **Horváth Árpád** átdolgozásában. Bevezető beszédet **Juhász Géza** dr., a kiváló esztétikus és költőtanár tart.

A t. bérleket tisztelettel értesíti az igazgatóság, hogy azoknak, akik 8 havi részletben fizetnek, november elsején a harmadik részletük esedékessé vált. Az igazgatóság tisztelettel kéri a bérlelőközönséget, méltózlással a novemberrel együtt az esetleg elmaradt részletet is kifizetni a színház kiküldött hivatalos megbízottjának. A bérleti összeget az előcsarnoki földszinti irodában is be lehet fizetni. Ebben az esetben a már kifizetett nyugtákat is méltóztassanak magukkal vinni.
A kedvezményes szelvények kiadása megkezdődött. Igénybejelentés a titkári irodában.

Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzzadás, a has állandó puffadtsága és a rekeszizom gyakori feltelődése, hát- és derékfájás ellen a természetadta »Ferenc József« keserűvíz, kisebb adagokba elosztva, naponta többször bevéve, hathatós segítséget nyújt.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága
42.578—1936. C. szám.

HIRDETME NY

A városi elsőfokú közigazgatási hatóság értesíti a város érdekelte közönségét, hogy az apaállatok kötelező vizsgálatáról szóló 1927 : XXV. t.-c. végrehajtása tárgyában, a m. kir. Földművelésügyi Miniszter Ur által 33.000/1928. F. M. szám alatt kiadott rendelet végrehajtásaképpen a folyó évben megtartandó köztenyésztésre szánt apaállatok (bikák) rendes vizsgálatát az alant felsorolt helyekre és időre tűzte ki:

1. Folyó évi november hó 12-én, csütörtökön délelőtt 9 órai kezdettel, a nagysersei vadászlaknál;
- Ugyanezen a napon délelőtt 11 órai kezdettel a halápi csárdánál.
2. Folyó évi november hó 15-án, pénteken délelőtt, 9 órai kezdettel a Látóképesárdánál;
- Ugyanezen a napon délelőtt 11 órai kezdettel a Kadarcs csárdánál lesz az apaállatvizsga megtartva.

Felhívja a hatóság tehát mindazokat, akik apaállataikat (bikáikat) köztenyésztés céljaira kívánják használni, hogy azok bizottsági megvizsgálása végett állataikat a lakóhelyükhöz, illetőleg az állatok istállózási helyéhez egközelebb eső fent kiűzött vizsgálati helyre és időre vezessék elő.

Az apaállatok bizottsági rendes megvizsgálása díjtalan. Amennyiben valamely állatot a bizottság köztenyésztésre alkalmannak talál, csak a köztenyésztésre jogosító igazolványért fizetendő darabonként 4 pengő.

A fent megjelölt vizsgálatokra állataikat azok is elővezethetik, akik szárdékkukat megelőzőleg a hatóságnál be nem jelentették.

Figyelmezteti a hatóság az állattulajdonosokat arra is, hogy köztenyésztés céljaira csak az apaállatvizsgálóbizottság által megvizsgált és alkalmannak talált állatok használhatók és aki a vonatkozó törvényes rendelkezéseket megszegi 600 pengőig terjedhető büntetéssel és egy hónapig terjedhető elzárással büntelhető.

Debrecen, 1936 október hó 24-én.
Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

RENDELET A BORNAK SZESZFŐZÉS CÉLJAI RA VALÓ FELHASZNÁLÁSÁRÓL

2. A havi leszámolás egy példányát a borpárlat előállításához felhasznált bormennyiség átvételére vonatkozó igazolásokkal együtt a pénzügyigazgatóság útján 3 napon belül hozzám kell terjeszteni annak a bejelentésével, (hogy) vajjon nem merült-e fel gyanu arra nézve, hogy a szeszfőzde a borpárlat előállításához felhasznált bormennyiséget nem az előírt áron vette át, vagy hogy-e célra direkt termő szőlőből származó bort használt fet.

3. A termelt bormennyiség után járó borárkiegészítést a beérkezett leszámolás adatai szerint a szeszfőzde részére kiadott engedélyben meghatározott mennyiség erejéig és csak az esetben fogom az egyes központi, illetve kizárólagos borleparólo szeszfőzdek részére kiutalni, — ha kétségtelenül igazolva lesz, hogy a vonatkozó rendelkezések betartásával előállított borpárlat mennyiségéhez felhasznált bor az előírt áron vették át és e célra direkt termő szőlőből származó bort nem használtak fel.

7. §.
1. A borpárlat előállítására direkt termő szőlőből származó bort csak

zók a termelési adó alá eső szeszfordék használhatnak fel, amelyek erre külön engedélyt nyertek. Az engedély iránti kérvényt legelőbb 1936. október hó 8-ig a Pénzügyminisztériumba kell benyújtani.

2. A direkt termő szőlőből származó borból az 1936-37 termelési időszak folyamán összesen legfeljebb 3000 angol hl. borpárlat állítható elő.

3. Az erre engedélyt nyert termelési adó alá eső szeszfordék vállalkozó borpárlat előállításához csak olyan di-

rekt termő szőlőből származó bort használhatnak fel, amelyekért sorjájukat lefejtve és szeszfordékjukba becsillítva a termelőnek az átvétellel egyidejűleg maligand fokként legelőbb 12 ft fizetek. Ezt a körülményt a szeszfordék vállalkozója a bortermelektől a jelen rendelet 3. paragrafusának 3. bekezdése szerint veendő igazolással köteles bizonyítani.

4. A direkt termő szőlőből származó borból előállított borpárlat borkiegészítésben nem részesíthető.

5. A direkt termő szőlőből származó borból való borpárlat főzés tartama alatt a szeszfordékban az erre a célra átvett bormennyiségen kívül bármilyen más szeszfordéki anyagot tartani, vagy ilyen lepárolni, ugyancsak más célra termelt szeszt (borpárlatot, söröt, törkölyt, gyümölcspálinkát stb.) raktározni tilos.

8. §.

A jelen rendeletbe ütköző minden eszköz vagy mulasztás, amely nyíltan súlyosabb büntető rendelkezés

alá nem esik, mint jövedéki kihagást az 1908: XXVIII. t. c. 97. paragrafusa alapján 1000 pengőig terjedhető pénzbüntetéssel kell büntetni. A pénzbüntetésen felül a szeszfordéki engedély is visszavonható.

9. §.

Jelen rendelet kihirdetése napján lép életbe.

Dr. Fabinyi Tihamér sk.
m. k. pénzügyminiszter
Debrecen, 1936. október hó.

Polgármester.

Egy apróhirdetés egyszeri költsége 10 szög két naplapon, a Debreceni Független Ujságban, a Debreceni Ujságban HÉTKÖZNAP 40 FILLÉR, VASÁRNAP 60 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak duplán számítanak. — Üzleti hírtésre más tarifa. — Felvilágosítással készséggel szolgálunk. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvevő a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József-út 49. szám. Telefon: 32-12

Levelezés

Ismeretlenül Debrecenbe helyezett 45 éves úr szórakozás céljából keresi feltétlenül intelligens vígkedélyű, esinos molett hölgy ismeretségét. Kizárólag arcképpel ellátott leveleket »Téli szórakozás« jellegre a kiadóhivatal továbbít. 4000

Valódi
"HABSELYEM"
pongyola 9-80-ért
minden színben újra érkezett
HAVAS
Hársnyaház
Bádogos u. 1.

Katonatisztek, altisztek, katonai hivatalok »Unió«-tagok elsőrendű tűzfát, szenet, kokszot, brikettet téli beszerzésre is a navi részletfizetésre készpénzárón kapnak, 100 kg-ot már házhoz szállítva — Margit tűzifa- és szénkeres. vállalatnál, a Margit fürdő mellett. Telefon: 10-24.

Borostyán padlólaak 176. Auspitz festéküzlet, Csapó u. 16. sz. 2741

Betöltendő állás

Asztalostanuló felvétetik fizetéssel Vangor Antal asztalosnál. — Kossuth 7. Gambrius átjáró. 3727

Bejárónőt keresek a délelőtti órákra. Vár u. 2., III. em. 1. 3994

Kifutóleány, jó családból, gyakorlatlalt bíró, azonnal felvétetik. — cím a kiadóban. 4004

Inkasszálsában jártas kezdő tisztviselőt — vagy tisztviselőt állandó alkalmazásra keresek. Ajánlatk. igény megjelölése mellett »Megbízható« jellegre a kiadóba küldendők. 538

Egy bejáróleány felvétetik. — Kálvintér 3. Értekezni lehet délután 3 órától a házfelügyelőnél. 540

Allást keresők

Konfekciós üzlet részére felsőruhávarrást vállalkoz. Cím a kiadóban. 4003

Kiadó lakás

25 P-ért fiatal párnak két szoba, fürdőszoba, komfortos modern új lakás udvarhasználattal együtt Csapó uca 25. szám alatt kiadó. Értekezni róm. kath. iskola, Nyilastelepen. 529

Különbejárátú esinosan bútorozott tiszta szoba azonnal kiadó. Kossuth u. 60., keresztépület. 539

Kiadó egyszobás lakás szükséges mellékhelyiséggel. Földi u. 22. Tisztviselőtelep. 536

Délisor 21. alatt egy szoba, konyha, speiz, pince, kert és baromfitartás megengedve, november 15-re kiadó. Értekezni lehet Vargakert uca 4. 537

Azletek

Kiadó sütőde azonnal, olesón. — Honti uca 24-D. 527

Jngatlan

Olesó házhelyek eladók a Luther és Kuruc uca sarkán. Felvilágosítást ad dr. Csányi Farkas Attila ügyvéd, Werbőczy uca 12. I. emelet. 3412

Fülöp uca 21. kb. egy kat. hold parcellázva is olesón eladó. Zalogház, Hunyadi u. 14. 3902

Veszek villateltet lehetőleg központi egyetem közelében. Ajánlatokat a kiadóba kérek. 3893

Rádió

Rádiók átalakítását, valamint javítását a legelőbbban feljölősség mellett végzem. — Eredeti gyári gépek rak-táron. Miklós u. 2. 3931

Eladás

Golyósapágyas szekér jókarban eladó olesón. Vendég u. 2., háztulajdonosnál. 3999

Eladó gyermek vaságy sodronybetéttel, derékajljjal, Kefegyár, Szoboszlói út 5. 3992

Heneser, fróasztal, könyvszekrény, szék, konyhakredenc, — ebédlokrredenc, hálók, sodrony, matrac, asztal, sifon, más bútorok olesón eladó. Hatvan 27. 3997

Egy nagyon széphangú, jól ki-játszott hegedű eladó. — Kossuth u. 50. 531

Eladó nagy, fából készült könyvszekrény, lócák, fogasok, képek. Kálvintér 13., házfelügyelőnél. 528

Vetógép, 18 soros, alig használt, 4 darab angol malac eladó. Károly Ferenc József út 21-B. 535

Vétel

Tejet, 20-30 liter, naponta veszek. Klór, Gázgyár u. 4. 3993

Veszek, eladók, cserélek mindenféle bútorokat, hívásra házhoz megyek. Hatvan 27. 3998

Redőnyös ajtót és kirakatot tokkal együtt veszek. Komor, Tokaji borozó, Püspöki palota. 534

Oktatás

Német anyanyelvű úr irodalmi német nyelvre tanít s tárgyalást folytat. Értekezni lehet délután 2-5 óráig. Hatvan uca 1. I. kapu III. 54. 3999

Jazz-zongorát tanít Pesten és külföldön végzett fiatalasszony, L. László Anny, Werbőczy u. 4., III. 7. Iparkamara. 3982

Német oktatás: 24 óra 6 pengő. — Kossuth uca 41. 2237

Péruz

Kölesönöket folyósítunk kereskedelmi árukra is. Zalogház, Hunyadi u. 14. 3901

Kölesönöket első helyi bekebelezésre, vagy árufedezet mellett folyósítunk, tőzsdei megbízásokat elfogadunk, betéteket gyümölcsöztetünk. Magyar Általános Takarékpénztár, Piac uca 81. 3814

Ellátás

Hungária pensio

Debrecen, Ferenc József út 59. szám. — Telefon 23-39.

Családi otthon, kitűnő konyha, a legszigorúbb diéták.

Ajánlat

Gépszúrt, gépendlit, gombáthúzást olesó áron szépen készít Gottlieb, Arany János u. 2. 3923

Eljegyzésekre és esküvőkre, aki jót akar főzetni, az hívja Szilágyi Péternét, Meszena uca 2. szám, Róth Istvánnál. 4001

Kilós és méteráru maradékok legelőbbban nagy választékban vezet. Dégenfeldtéri maradéküzlet. 3950

Ágyszodrony, összecukos vaságyak, — mosdók, állófogasok, kályhavédők, gyermekágyak, lábrácsok Ottónál, Rákóczi uca 13. 3930

Garcon berendezések modern kivitelenben, kombinált szekrény rekamier, két fotel, dohányzóasztal P 195. Sakkasztal, dohányzó és kézimunkaasztalok nagy választékban. Új bútorlerek. kat. Deák Ferenc uca 3. 3978

Aranyat Ézüstöt Uragakövet Zalogjegyet

Legmagasabb áron vasáron FELÜHEIM ÉKSZERESZ Piac-ucca 75 Saját műhely.

Keszler némesak kerékpárban és alkatrészekben a legelőbbban, hanem a javításba adott kerékpárokat jóformán filierekert javítja Szechenyi u. 1. 3305

Börkabátot, lengyel bundát, fekete kabátot Weisz Sándortól, Csapó u. 10. 4911

Iskolaj gyermekruhák legelőbbban áron szereshető be a Gerő ruhaházban. Piac u. 53.

PAULO vésnök és bétyegzőkészítő, dombornyomda, zománc, réz- és öntött cimtáblák. Batthyány u. 1. Telefon: 13-05. 3629

Párisból hazaérkeztem és gyönyörű bőrvökekkel, kesztyű és bőr díszmü garnitúrával állok a vevőköröm rendelkezésére. Bácsiné Halköz C. 3994

Ujlétai sajtótermésű édeskés ezert jó és rizling 44 fill. Gyökerez szőlővesszők minden fajokban kapható. Árpádtér 33. 4002

Villanykörték legelőbbban áron Knöpfletnél, Hatvan u. 2. szám, fopostával szemben. 3996

Rézöntést, bronz, sárgaréz stb. min'a szerint elsőrendű anyagból olesón vállalkoz. Paulo F. rézöntő. Csillag 93. 3673

Különféle Keresek tűzifa- és szénüzletnek megfelelő udvart belterületen. Ajánlatot »Védéki« jellegre a kiadóba kérek. 3995

A szerkesztésért és kiadóért felelős: THURY LEVENTE. Laptulajdonos: Debreceni Független Ujság Vállalat, Nyomta: Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó R. T. József kir. herceg uca 1. szám.